

Nr 188.

Uppläst och godkänd hos Första kammaren den 27 maj 1911.

— — — — Andra kammaren den 27 maj 1911.

Riksdagens skrifvelse till Konungen i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående anordnande af ett egnehems-samhälle för statstjänstemän å kronoegendomen 1¹/₈ mantal Mörby nr 1 i Danderyds socken af Stockholms län.

(Statsutskottets utlåtande nr 78.)

Till Konungen.

I en den 10 mars 1911 afåten proposition, nr 122, har Eders Kungl. Maj:t under åberopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver civilärenden för den 24 februari och berörda den 10 mars 1911 föreslagit Riksdagen

1:o) medgifva, *dels* att, sedan stadsplan och tomtindelning fastställts för det område om 31,77 hektar af kronoegendomen 1 ¹/₈ mantal Mörby nr 1 i Danderyds socken af Stockholms län, som å den vid statsrådsprotokollet den 24 februari 1911 fogade kartan finnes utmärkt med heldragna röda linjer, till en af statstjänstemän bildad, behörigen registrerad förening för ekonomisk verksamhet må, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med de i statsrådsprotokollet angifna grunder, med tomt rätt under en tid icke öfverstigande 60 år upplåtas de inom området befintliga tomterna mot en tomträttsavgift, som skall uppgå till ett belopp motsvarande minst 4 procent ränta å tomternas sammanlagda markvärde, beräknadt efter 15 öre kvadratmetern, *dels ock* att till föreningen må tills vidare utan avgift med nyttjanderätt upplåtas de till vägar och öppna platser afsedda delar af området, mot att föreningen förbinder sig att iordningställa och väl underhålla desamma;

2:o) besluta, att en lånefond, benämnd *lånefonden för tjänstemannasamhället vid Mörby*, skall bildas, samt för afsättning till denna fond under utgifter för kapitalökning och underrubriken statens utlåningsfonder för år 1912 anvisa ett anslag af 930,000 kronor, att utgå af lånemedel, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att redan under år 1911 af tillgängliga medel förskottsvis utanordna 330,000 kronor;

3:o) medgifva, att ur nämnda lånefond af statskontoret må beviljas nämnda förening *dels* ett lånebelopp af högst 330,000 kronor för att, enligt de närmare föreskrifter, som Eders Kungl. Maj:t utfärdar, användas till anläggning af vägar och öppna platser samt vatten- och afloppsledningar inom förenämnda område af kronoegendomen Mörby, med skyldighet för låntagaren att å lånet erlægga ränta efter 4 ¹/₂ procent om året och enligt af Eders Kungl. Maj:t fastställd plan amortera detsamma under en tid icke öfverstigande fyrtio år, men med rätt för Eders Kungl. Maj:t att under högst två år medgifva uppskof med erläggande af ränta och amortering å lånet, *dels ock*, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med de i statsrådsprotokollet den 24 februari 1911 angifna grunder och enligt de närmare bestämmelser, som Kungl. Maj:t meddelar, lån för bebyggande af tomter, som upplåtits med tomt rätt inom ifrågasvarande område af kronoegendomen Mörby, å hvilka lån skall erläggas ränta efter 4 ¹/₂ procent om året;

4:o) medgifva, att de kapitalafbetalningar, som å de från fonden utgående lånen verkställas, må tills vidare tilläggas fonden; samt

5:o) under förutsättning, att förutnämnda anslag å sammanlagdt 930,000 kronor beviljas, besluta, att de i 1912 års riksstat bland inkomsterna upptagna lånemedel skola höjas med motsvarande belopp.

Det genom förevarande proposition väckta förslaget om statens medverkan till beredande af egna hem åt dess tjänstemän ej endast genom lämnande af byggnadslån, utan äfven genom upplåtande af mark från en kronodomän för ändamålet finner Riksdagen behjärtansvärdt. Förutom det allmänna intresse, som staten alltid kan anses äga i åstadkommande af egna hem för ett så stort antal medborgare som möjligt — ett intresse, hvilket såsom bekant tagit sig uttryck i bildandet af egnahemslånefonden — lär det nämligen icke låta sig förneka, att staten har en särskild anledning att söka åt sina löntagare bereda på samma gång den lättnad i de ofta ekonomiskt tyngande bostadsförhållanden, som flerstädes inom landet och särskildt i hufvudstaden för närvarande äro rådande, som ock den trefnad och det oberoende, som äro med det egna hemmet förenade. Gifvet är, beträffande det nu föreliggande förslaget, att, då de i hufvudstaden högt uppdrifna bostadshyrorna göra sig starkast kännbara för de mindre löntagarne, anslutningen till det ifrågasatta företaget visat sig och jämväl för framtiden torde komma att visa sig proportionsvis störst bland de lägre tjänstemannagraderna, för hvilka genom realiserandet af den nu framlagda planen sålunda kommer att öppnas en möjlighet till förbättring af existensvillkoren, som måste betraktas såsom ett ingalunda oväsentligt tillskott i den af staten lämnade ersättningen för deras arbete.

Det föreslagna sättet för förverkligandet af ifrågavarande egnahemsanordning har Riksdagen funnit välbetänkt. Sålunda har Riksdagen icke haft anledning till erinran mot vare sig upplåtande för ändamålet af det föreslagna området af kronoegendomen Mörby nr 1 till en vederbörligen registrerad förening af statstjänstemän eller bildandet af en lånefond å 930,000 kronor afsedd att användas med 600,000 kronor till byggnadslån och 330,000 kronor för anläggning af vägar och öppna platser m. m. Jämväl de föreslagna lånevillkoren har Riksdagen lämnat utan anmärkning liksom Riksdagen funnit användande af tomt-rättsinstitutet vid upplåtelsen af såväl området i sin helhet till ofvannämnda förening som ock af de särskilda byggnadstomterna ägnadt att väl motsvara behovet i föreliggande fall. På grund af hvad sålunda anförts och då företaget synes så anordnadt, att någon förlust för staten icke lär kunna å detsamma uppkomma, har Riksdagen

1:o) medgifvit, *dels* att, sedan stadsplan och tomtindelning fastställts för det område om 31,77 hektar af kronoegendomen $1\frac{1}{8}$ mantal Mörby nr 1 i Danderyds socken af Stockholms län, som å den vid statsrådsprotokollet den 24 februari 1911 fogade kartan finnes utmärkt med heldragna röda linjer, till en af statstjänstemän bildad, behörigen regi-

strerad förening för ekonomisk verksamhet må, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med de i statsrådsprotokollet angifna grunder, med tomt-rätt under en tid icke öfverstigande 60 år upplåtas de inom området befintliga tomterna mot en tomträttsavgift, som skall uppgå till ett be-lopp motsvarande minst 4 procent ränta å tomternas sammanlagda mark-värde, beräknadt efter 15 öre kvadratmetern, *dels ock* att till föreningen må tills vidare utan avgift med nyttjanderätt upplåtas de till vägar och öppna platser afsedda delar af området, mot att föreningen förbinder sig att iordningställa och väl underhålla desamma;

2:o) beslutat, att en lånefond, benämnd *lånefonden för tjänstemanna-samhället vid Mörby*, skall bildas, samt för afsättning till denna fond under utgifter för kapitalökning och underrubriken statens utlånings-fonder för år 1912 anvisat ett anslag af 930,000 kronor, att utgå af lånemedel, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att redan under år 1911 af tillgängliga medel förskottsvis utanordna 330,000 kronor;

3:o) medgifvit, att ur nämnda lånefond af statskontoret må beviljas nämnda förening *dels* ett lånebelopp af högst 330,000 kronor för att, enligt de närmare föreskrifter, som Eders Kungl. Maj:t utfärdar, an-vändas till anläggning af vägar och öppna platser samt vatten- och afloppsledningar inom förenämnda område af kronoegendomen Mörby, med skyldighet för låntagaren att å lånet erlægga ränta efter 4 $\frac{1}{2}$ pro-cent om året och enligt af Eders Kungl. Maj:t fastställd plan amorta-tera detsamma under en tid icke öfverstigande fyrtio år, men med rätt för Eders Kungl. Maj:t att under högst två år medgifva uppskof med erläggande af ränta och amortering å lånet, *dels ock*, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med de i statsrådsprotokollet den 24 februari 1911 angifna grunder och enligt de närmare bestämmelser, som Eders Kungl. Maj:t meddelar, lån för bebyggande af tomter, som upplåtits med tomt-rätt inom ifrågavarande område af kronoegendomen Mörby, å hvilka lån skall erläggas ränta efter 4 $\frac{1}{2}$ procent om året;

4:o) medgifvit, att de kapitalafbetalningar, som å de från fonden utgående lånen verkställas, må tills vidare tilläggas fonden; samt

5:o) beslutat, att de i 1912 års riksstat bland inkomsterna upp-tagna lånemedel skola höjas med ett belopp af 930,000 kronor.

Stockholm den 27 maj 1911.

Med undersåtlig vördnad.